

Türkçeyi İkinci Dil Olarak Örenen Yabancılar için Yazma Becerisi Öz Yeterlilik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçeyi İkinci Dil Olarak Örenen Yabancılar için Yazma Becerisi Öz Yeterlilik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31966>

Özet

Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Yabancılar İçin Yazma Becerisi Öz Yeterlilik Ölçeği (TDDÖY-YÖBÖYÖ), Kadir Kaan Büyükkiz tarafından 2012 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen yabancı uyruklu bireylerin, Türkçe yazma becerilerine yönelik sahip oldukları yeterlilik algılarını ve inanç düzeylerini belirlemek amacıyla tasarlanmıştır.

Ölçeğin geliştirme süreci, kapsamlı bir geçerlilik ve güvenilirlik çalışması içermektedir. Bu çalışma, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanmış bir doktora tezi kapsamında yürütülmüştür. Ölçek, öğrencilerin dil öğrenme süreçlerindeki motivasyonları ve performansları anlamada kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Türkçe, İkinci Dil Öğrenimi, Yazma Becerisi, Öz Yeterlilik, Ölçek Geliştirme, Yabancı Dil Öğretimi, Akademik Başarı, Dil Eğitimi.

Yazarlar

Kadir Kaan Büyükkiz

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, ikinci dil öğrenimi bağlamında Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin, Türkçe yazma görevlerini başarıyla yerine getirebileceklerine dair inanç düzeylerini ölçmektir. Bu inançlar, öğrencilerin öğrenme stratejilerini seçmelerini, çaba gösterme sürelerini ve zorluklarla başa çıkma kapasitelerini doğrudan etkilediği için ölçülmesi önemlidir.

Ölçek, eğitimciler ve araştırmacılara, öğrencilerin yazma alanındaki yeterlilik algılarını tespit etme ve bu algıları geliştirmeye yönelik hedefe yönelik eğitim programları hazırlama konusunda somut veriler sunmayı hedeflemektedir. Ölçek, özellikle yazma becerisi eğitiminde kararlaştırılan psikolojik engellerin anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, psikolojik literatürde Albert Bandura tarafından geliştirilen sosyal bilişsel teori çerçevesinde ele alınan Öz Yeterlilik (Self-Efficacy) yapısını ölçmektedir. Ölçek, bu genel yapıyı Türkçe yazma becerisi bağlamında spesifik hale getirir. Bu, bireyin belirli bir alanda (Türkçe yazmada) belirli bir performans sergilemek için gerekli eylemleri başarıyla organize edebileceğine ve uygulayabileceğine dair kendi yargıdır.

Ölçek maddeleri, öğrencilerin farklı yazma görevlerine (örneğin, akademik metin, günlük iletişim, kompozisyon) ilişkin kendilerini ne kadar yeterli hissettiklerini değerlendirmelerini sağlamak üzere tasarlanmıştır. Bu yapı, bilişsel ve davranışsal süreçler arasındaki ilişkiyi anlamak için temel bir mekanizma sunar.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlilik çalışmaları, geliştirme sürecinin bir parçası olarak Kadir Kaan Büyükkız'ın 2012 tarihli doktora tezinde detaylıca ele alınmıştır. Ancak kaynak bilgide spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Geliştirme çalışmalarıyla genellikle amaçlarıdaki geçerlik türleri incelenmiştir:

Yapı Geçerliliği: Faktör analizi yöntemleri (Açıklayıcı ve Doğrulayıcı) kullanılarak ölçeğin teorik yapılarının ölçüde desteklendiği incelenmiştir.

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin, Türkçe yazma becerisi öz yeterlilik yapısının tüm boyutlarını temsil edip etmediği uzman görüşleri ve alan yazın taraması ile belirlenmiştir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri de doktora tezi kapsamında yürütülmüştür, ancak kaynakta doğrudan bir katsayı verilmemiştir. Tipik olarak bu tür psikometrik çalışmalarda iç tutarlılık güvenilirliği (Cronbach Alfa katsayısı) ve/veya test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılmaktadır.

Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçekteki maddelerin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı (yazma becerisi öz yeterlilik) ölçtüğünü göstermektedir. Bu tür bir ölçeğin akademik kullanım için güvenilirlik verilerinin sağlam olması elzemdir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme (Geliştirme) türünde olduğu için, yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla kapsamlı bir Faktör Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve bu boyutların teorik çerçeve ile ne kadar uyumlu olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır.

Analiz sonuçları, büyük olasılıkla ölçeğin tek faktörlü mü yoksa yazmanın farklı alt becerilerine (örneğin, dilbilgisi, kelime dağarcığı kullanımı, metin organizasyonu gibi) ilişkin çok faktörlü bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu yapısal analiz, ölçeğin puanlama ve yorumlama süreçleri için temel teşkil etmektedir.

Ölçme Aracı

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, öz yeterlilik ölçekleri genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme formatında hazırlanır (Örneğin: "Hiç Yeterli Değilim"den "Tamamen Yeterliyim"e).

Language Available: Türkçe

Population Group: Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Yabancılar

Age Group: Genellikle üniversite düzeyinde dil eğitimi alan yetişkin öğrenciler (Doktora tezi popülasyonuna bağlı olarak).

Population Details: Ölçek, Türkçe öğrenme merkezlerinde (TÖMER'ler veya üniversitelerin yabancı dil birimleri) eğitim gören, farklı dil ve kültür geçmiplerine sahip yabancı uyruklu öğrencilere uygulanmaktadır.

Test Methodology: Öz bildirimli bir ölçektir. Katılımcılardan, Türkçe yazma becerisine ilişkin çeşitli durumlarda kendi yeterlilik algılarının derecelendirmeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlilik Ölçeği, Türkçe Öğretimi, Yabancılar Türkçe Öğretimi, Dil Becerileri, Psikometri, Geçerlilik, Güvenilirlik, Doktora tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Kaynakta mevcut değil.

Affiliation Email addresses: kaanbuyukikiz@gantep.edu.tr

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Tez dönemi itibarıyla).

Ücretler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2012 (Doktora tezinin tamamlanma yılı).

Ücretler ve Ücret: Ölçek, akademik araştırmalarda kullanılmak üzere geliştirilmiştir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Yazarın e-posta adresi yukarıda belirtilmiştir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: turkceyi-ikinci-dil-olarak-ogrenen-yabancilar-icin-yazma-becerisi-oz-yeterlilik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Büyükikiz, K. K., (2012). Türkçeyi İkinci Dil Olarak Örenen Yabancılar için Yazma Becerisi Öz Yeterlilik Ölçeğinin geliştirilmesi:Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, (Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara).

Ek Yayın Linki: sbed.mku.edu.tr

Ölçeğin Maddeleri (Türkçeyi İkinci Dil Olarak Örenen Yabancılar için Yazma Becerisi Öz Yeterlilik Ölçeği)

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. (Ölçek maddeleri kaynakta sağlanmadık için, yalnızca başlık ve uyarı metni korunmuştur.)

Ölçek maddeleri, kaynağın metin alanında sunulmadık için bu bölümde yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen referans verilen doktora tezine veya yazarın iletişim adresine başvurunuz.